

RUMBULFUNDUR um sjómarksmálið

Uppskot til avgerðar frá javnaðarmönnum vildu hinir flokkarnir sálta í nevnd, tá ið mest ráddi um at gera vort við okkum.

Javnaðarmannamálið: uppskot til avgerðar: »Álagt verður landsstýrinum at lata samráðingarmenn okkara í Geneve vita, at lögtingsins stöð á sjómarksmálinum — 12 míl sum minsta mark — er óbroytt og verður ikki víkið henni frá« kom fyrj leygarmorgunin sum seinasta mál á dagsskrá aftaná at hava verið súltað av formannsskapinum (við stjórnarflokkanna samtykt?).

Tað varð eitt ræðuligt buldur um málið.

Poul Petersen vildi beina tað í nevnd (beina fyrj tí!). Tær seinastu hendingarnar (at vit høvdu sent hin britiska konsulin til Geneve!) komu at verða til frama fyrj okkum, helt hann. Tað sama segði Hanus við Høgadalsá og vildi eisini hava málið í nevnd. Hann helt eina loysingartalu og endaði (sum tað var eitt ynski!) við at siga, at hann ongatíð hevði

trúð uppá, at nakað kom av skafti í Geneve.

Davidsen helt við Hanus við Høgadalsá, at lítið vert var tjóðveldisins skról um sjómarkið, tá ið tað einans skuldi tæna til at taka loysingina. Skuldu vit gera tað, áðrenn vit hugsaðu um sjómarkið, so mundi tað ikki koma í bræði.

Landsstýrismaður Mitens helt, at viðtøkan av uppskoti javnaðarmanna ikki kundi skaða málið. Tvørturímóti.

Nú bað Dam um atkvøðu, tí hon hastaði. Men hinir flokkarnir róptu um nevnd, so formaðurin visti hvørki út ella inn. Klokkan var nú 12½, og menn skuldu hava leygardagsfrí. Endin varð, at formaðurin visti sær eingi ráð uttan at slita fundin og seta nýggj an fund um málið kl. 1½.

Afturkomnir á fund varð atkvøtt. Tá tordi eingin at vera ímóti málinum uttan G. L. Samuelsen og Bláhamar ella formaðurin (Long).

Fólkapensión ella pensiónsrættur FYRI ØLL

Tey seinastu árin, men navnliga teir seinastu dagarnar hav flest allir føroyingar tosað meira um tvey mál, sum víðgjörð hava verið á tingi, enn um øll onnur mál tilsamans. Hesi bæði mál eru sjómarkið og pensiónsrættur til øll, fiskimenn so væl sum arbeiðarar.

Í hinum norðanlundunum íroknað Danmark er hesin rættur tryggjaður øllum, og í donsku lóginj stendur, at lógin eisini kann setast í gildi fyrj Føroyar, tá lögtingið samtykkir tað.

Frá sjómarkssamráðingunum er enn einki endaligt frætt, tá hetta varð skrivað, men hósdagin varð á tingi stemmað um pensiónslógina, og er hetta úrslitið:

Málið fall aftur í ár, hóast tað ikki vildi kostað landskassanum meira enn kr. 800.000.

Teir sum ikki stemmaðu fyrj at seta lógina í gildi fyrj Føroyar, vóru:

J. C. Olsen, Fr. Bláhamar, P. Petersen, Djóni í Geil, K. Nygård, Tr. Samuelsen, Leon Joensen, A. Djurhuus, R. Long, S. Ellefsen, Arnold Nielsen, Hans Iversen.

Út í gangin at standa, meðan stemmað varð, fóru: Sámal Petersen, Robert Joensen, Kjaftan Mohr, D. P. Danielsen.

Soleiðis fall málið um pensión til øll við tað, at bert 11 stemmaðu fyrj — 14 skulu til, fyrj at fáa eitt mál samtykt.

Av teimum, sum vóru ímóti at tryggja øllum pensiónsrætt, eru hesir pensiónsberattigaðir frammanundan: Jens Chr. Olsen, Poul Petersen, Knud Nygård, Leon Joensen, R. Long, Arnold Nielsen, Sámal Petersen og Robert Joensen.

Hetta var so tann syndarlaga lagna, ið málið um pensión til allar arbeiðarar og fiskimenn — fólktryggingin — fekk á tingi. Danir hava sagt seg fúsar at

gjalda helytina, meðan sambandsmenn (allir uttan ein) gingu saman við fólkaflokkinum um at nokta føroyingum sum einasta tjóð í norðurlondum henda rætt. 17 mill. er figgjarlógin, og um 1 milliön er í avlopi. Fullar og stór ar lonir verða goldnar til embætis menn, og teimum øllum verður av lögtingi tryggjað pensión; men tá fiskimenn og arbeiðarar skulu takast við, tá verður spurt: »Hvadaðani skulu pengarnir takast frá?«

Avlopið á figgjarlógin er tað, sum fiskimenn og arbeiðarar gjalda ov nógv í tolli og skatti, men tá javnaðarmenn seta fram uppskot um, at ein partur av hesum avlopi skal nýtast til at tryggja hesum somu monnum pensión, tá verður svarið: kortane!

Og so um nakrar mánaðar fara teir út aftur til fólkid at biðja tey velja seg aftur. Kann fólk so skjótt gloyma slíkar gerðir?

Somu lagnu sum fólktryggingin fekk lógaruppskotið hjá javnaðarmönnum um barnastudning, ið heldur ikki vildi kosta landskassanum eykainntøkur við tolli ella hækkan av núverandi lögtingsskatti, men vildi verið goldin av sosiala grunnum, sum uppskotið vildi geva ein fjórðing av landskassans rakstraravlopi og ein fimmta. ella settapart av tí skatti, sum eykaavskringarnar vildu goldið, um tær ikki vórðu tiknar undan skatti av stjórnarflokkunum og tjóðveldismonnum.

Havnarbyggingin í Tórshavn, ið ætlast at kosta 17 milj. kr., varð íggjár samtykt á lögtingi.

Stórt bókaverk um Føroyar

Um stutta tíð kemur stórt bóka- verk í 2 bindum um Føroyar út. Tað er dansk-føroyski mentunar- grunnurin, sum stendur fyrj út- gávan.

Innihaldið í verkinum er fjøl- broytt — tað umfatar so at siga øll øki. Verkið er gjørt bæði á føroyskum og donskum máli, og tað fer vónandi, sum ætlanin er við tí, at verða ein góður stuðul í strembanini fyrj at geva hollan og greidligan kunnleika um Føroyar og føroysk víðurskipti.

Verkið er í 33 greinum — 19 føroyingar og 9 danir hava skrivað, allir hvør á sínum øki, við sínum serliga kunntleika. Teir, ið staðið hava fyrj útgávan, eru Na-

poleon Djurhuus, Ole Jacobsen, Arne Ludvigsen, Christian Matras, Arne Noe-Nygaard og Jørgen Steining.

M.a. kunnu nevast greinir um geologi, botanikk, djóra- og fugla- liv, havdjór, veðurlag og streym- víðurskipti eins og greitt verður frá Føroya náttúru. Sverri Dahl skrivar um arkeologi, Th. Havning um bygdakirkjuna, hvussu hon er bygd og Jørgen Steining um søgu henn- ara, eins og hann skrivar um sog- una í nýggjari tíð. — Heðin Brú skrivar um gamla bóndasamfelagið, og hann gevur eisini frágreiðing um mangt og hvat, sum er sera áhugavert at vita — sjálvt hjá ein- um føroyingi. Chr. Matras skrivar